JAMIYATDA AYOLLAR HUQUQLARINI HIMOYA QILISH — TAZYIQ VA ZO‘RAVONLIKNING OLDINI OLISHNING HUQUQIY VA IJTIMOIY MEXANIZMLARI

Qaxxorov Olimjon Davronjon o‘g‘li
Farg‘ona yuridik texnikumi,
Yuridik Xizmat yo‘nalishi 2-kurs talabasi
Ilmiy izlanuvchi.
E-mail: manvchester@gmail.com

Mullajonova Marg‘ubaxon Sultonaliyevna
Ilmiy rahbar: Farg‘ona viloyati Uchko‘prik tumani
32-umumiy o‘rta ta’lim maktabi
Ona tili va adabiyot fani o‘qituvchisi. (Oliy toifali)
https://doi.org/10.5281/zenodo.22724323

Annotatsiya: Mazkur maqolada jamiyatda ayollar huquqlarini himoya qilish, xotin-qizlarga nisbatan tazyiq va zo‘ravonlikning oldini olishning huquqiy, ijtimoiy va institutsional mexanizmlari kompleks ravishda tahlil qilingan. Ayollarning sha’ni, qadr-qimmati, hayoti, sog‘lig‘i, shaxsiy daxlsizligi, tengligi va xavfsizligini ta’minlash inson huquqlarini himoya qilish tizimining muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Tadqiqotda O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, xotin-qizlarni tazyiq va zo‘ravonlikdan himoya qilishga oid qonunchilik, gender tenglik, oila, bandlik va huquqni muhofaza qilish sohasidagi huquqiy normalar hamda xalqaro standartlar tahlil qilindi. Maqolada zo‘ravonlikning jismoniy, ruhiy, jinsiy, iqtisodiy va raqamli shakllari, ularning kelib chiqish omillari, huquqiy oqibatlari, himoya orderining ahamiyati, profilaktika mexanizmlari, davlat va fuqarolik jamiyati institutlarining o‘rni yoritilgan.

Kalit so‘zlar: ayollar huquqlari, xotin-qizlar, gender tenglik, tazyiq, zo‘ravonlik, himoya orderi, inson huquqlari, huquqiy himoya, profilaktika, oilaviy zo‘ravonlik, iqtisodiy mustaqillik, huquqiy savodxonlik, raqamli xavfsizlik.

Аннотация: В статье представлен комплексный анализ правовых, социальных и институциональных механизмов защиты прав женщин, а также предотвращения домогательств и насилия в отношении женщин в обществе. Обеспечение чести, достоинства, жизни, здоровья, личной неприкосновенности, равенства и безопасности женщин является важнейшим аспектом системы защиты прав человека. В исследовании рассматриваются Конституция Республики Узбекистан, законодательство о защите женщин от домогательств и насилия, правовые нормы, касающиеся гендерного равенства, семьи, трудовой сферы и правоприменения, а также соответствующие международные стандарты. В статье освещаются различные формы насилия — физическое, психологическое, сексуальное, экономическое и цифровое, — а также их глубинные причины, правовые последствия, значение охранных ордеров, механизмы профилактики и роль государственных институтов и институтов гражданского общества.

Ключевые слова: права женщин, женщины, гендерное равенство, домогательства, насилие, охранный ордер, права человека, правовая защита, профилактика, семейно-бытовое насилие, экономическая независимость, правовая грамотность, цифровая безопасность.

Abstract: This article provides a comprehensive analysis of the legal, social, and institutional mechanisms for protecting women's rights and preventing harassment and violence against women in society. Ensuring the honor, dignity, life, health, personal integrity, equality, and safety of women is a crucial aspect of the human rights protection system. The study examines the Constitution of the Republic of Uzbekistan, legislation regarding the protection of women from harassment and violence, legal norms concerning gender equality, family, employment, and law enforcement, as well as relevant international standards. The article highlights the various forms of violence—physical, psychological, sexual, economic, and digital—along with their underlying causes, legal consequences, the significance of protection orders, preventive mechanisms, and the roles played by state and civil society institutions.

Keywords: women's rights, women, gender equality, harassment, violence, protection order, human rights, legal protection, prevention, domestic violence, economic independence, legal literacy, digital safety.

1. KIRISH (INTRODUCTION)

Ayollar huquqlarini ta’minlash zamonaviy huquqiy davlat va demokratik jamiyatning asosiy mezonlaridan biridir. Har qanday jamiyatning taraqqiyoti, avvalo, unda inson huquq va erkinliklari qay darajada ta’minlanganligi bilan belgilanadi. Xotin-qizlarning ta’lim olishi, mehnat qilishi, davlat va jamiyat boshqaruvida ishtirok etishi, o‘z fikrini erkin ifodalashi, mulkka egalik qilishi va zo‘ravonlikdan xoli hayot kechirishi ularning fundamental huquqlaridan hisoblanadi.

Bugungi kunda xotin-qizlarning jamiyatdagi o‘rni sezilarli darajada oshib bormoqda. Ular ta’lim, tibbiyot, huquq, davlat boshqaruvi, tadbirkorlik, fan, texnologiya, siyosat va boshqa sohalarda faol ishtirok etmoqda. Biroq ayollarning jamiyatdagi mavqeini mustahkamlash bilan bir qatorda ularning huquq va manfaatlarini turli shakldagi tazyiq va zo‘ravonlikdan himoya qilish ham muhim vazifalardan biri bo‘lib qolmoqda.

Tazyiq va zo‘ravonlik insonning huquq va erkinliklariga jiddiy tahdid tug‘diradigan ijtimoiy hodisalardir. Bunday holatlar oilada, ish joyida, ta’lim muassasasida, jamoat joylarida yoki internet muhitida yuzaga kelishi mumkin. Zo‘ravonlikning ayrim shakllari ko‘zga darhol tashlansa, ruhiy yoki iqtisodiy tazyiq kabi holatlar uzoq vaqt davomida yashirin qolishi mumkin.

Zo‘ravonlikning oqibatlari faqat jabrlanuvchining o‘ziga taalluqli bo‘lib qolmaydi. U oiladagi munosabatlarga, farzandlarning tarbiyasiga, jamiyatdagi ijtimoiy muhitga va kelajak avlodning dunyoqarashiga ham ta’sir ko‘rsatishi mumkin. Shu sababli mazkur muammoni faqat alohida oilaning ichki masalasi sifatida emas, balki inson huquqlari va jamoat xavfsizligi masalasi sifatida ko‘rib chiqish zarur.

O‘zbekiston Respublikasida ayollar huquqlarini himoya qilish va gender tenglikni ta’minlash bo‘yicha huquqiy baza izchil rivojlanmoqda. Konstitutsiyada insonning sha’ni va qadr-qimmati, huquq va erkinliklari, fuqarolarning tengligi hamda davlat tomonidan inson huquqlarining kafolatlanishi mustahkamlangan.

Shuningdek, xotin-qizlarni tazyiq va zo‘ravonlikdan himoya qilishga qaratilgan maxsus qonunchilik ushbu sohadagi huquqiy mexanizmlarni yanada rivojlantirdi. Himoya orderi, profilaktika choralari, huquqiy yordam, ijtimoiy va psixologik xizmatlar kabi mexanizmlar jabrlanuvchilarning huquqlarini himoya qilishda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi esa muammoga yangi jihatlarni qo‘shmoqda. Bugungi kunda ayollarga nisbatan internet orqali tahdid qilish, shaxsiy ma’lumotlarni ruxsatsiz tarqatish, kiberbullying, onlayn ta’qib va boshqa raqamli tazyiq shakllari ham uchrashi mumkin. Shuning uchun

ayollar huquqlarini himoya qilishning zamonaviy tizimi an'anaviy huquqiy mexanizmlar bilan bir qatorda raqamli xavfsizlik masalalarini ham qamrab olishi zarur.

Mazkur maqolaning asosiy maqsadi jamiyatda ayollar huquqlarini himoya qilishning huquqiy va ijtimoiy mexanizmlarini o'rganish, tazyiq va zo'ravonlikning asosiy shakllarini tahlil qilish hamda ularning oldini olish bo'yicha samarali takliflarni ishlab chiqishdan iborat.

2. TADQIQOT METODLARI (METHODS)

Tadqiqot davomida bir qator ilmiy metodlardan foydalanildi. Jumladan, formal-yuridik, tizimli, qiyosiy-huquqiy, mantiqiy, tarixiy-huquqiy va tahliliy metodlar asosida mavzu o'rganildi.

Formal-yuridik metod yordamida O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, xotin-qizlarni tazyiq va zo'ravonlikdan himoya qilishga oid maxsus qonunlar, gender tenglik va oilaviy munosabatlarni tartibga soluvchi normativ-huquqiy hujjatlar tahlil qilindi.

Tizimli metod orqali ayollar huquqlarini himoya qilish masalasi inson huquqlari, gender tenglik, oila, ta'lim, bandlik, ijtimoiy himoya, sog'liqni saqlash va jamoat xavfsizligi bilan o'zaro bog'liq holda o'rganildi.

Qiyosiy-huquqiy metod yordamida milliy qonunchilikda belgilangan yondashuvlar xalqaro inson huquqlari standartlari bilan umumiy jihatdan taqqoslandi.

Tadqiqot davomida zo'ravonlikning oldini olish mexanizmlari uchta asosiy bosqichga ajratildi: birinchisi — zo'ravonlik sodir bo'lishidan oldingi profilaktika; ikkinchisi — xavf mavjud bo'lgan holatlarni barvaqt aniqlash; uchinchisi — zo'ravonlik sodir bo'lgandan keyingi huquqiy, tibbiy, psixologik va ijtimoiy himoya.

Shuningdek, ayollarning huquqiy savodxonligi, iqtisodiy mustaqilligi, ta'lim olish imkoniyatlari va davlat xizmatlaridan foydalanish darajasi zo'ravonlikning oldini olish bilan bog'liq omillar sifatida tahlil qilindi.

3.Tadqiqot natijalari:

3.1. Ayollar huquqlarining konstitutsiyaviy kafolatlari

Ayollar huquqlarini himoya qilishning asosiy huquqiy manbasi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasidir. Konstitutsiyaviy tamoyillar insonning sha'ni va qadr-qimmatini hurmat qilish, huquq va erkinliklarini ta'minlash hamda fuqarolarning qonun oldida tengligini kafolatlashga qaratilgan.

Gender tenglikning ta'minlanishi ayollarning jamiyat hayotining barcha sohalarida erkaklar bilan teng huquq va imkoniyatlarga ega bo'lishini nazarda tutadi. Bu nafaqat qonun oldidagi formal tenglikni, balki amalda teng imkoniyat yaratishni ham talab qiladi.

Ayollarning ta'lim olishi, mehnat qilishi, kasb tanlashi, tadbirkorlik bilan shug'ullanishi, davlat boshqaruvida ishtirok etishi va siyosiy huquqlaridan foydalanishi ularning jamiyatdagi mavqeini mustahkamlovchi muhim omillardir.

3.2. Tazyiq va zo'ravonlikning huquqiy mazmuni

Tazyiq va zo'ravonlik turli shakllarda namoyon bo'lishi mumkin. Ularning umumiy jihati insonning huquq va erkinliklariga, sha'ni va qadr-qimmatiga zarar yetkazishi yoki uning erkin qaror qabul qilishiga to'sqinlik qilishi bilan bog'liq.

Zo'ravonlikni faqat jismoniy kuch ishlatish bilan cheklab qo'yish noto'g'ri. Ruhiy, iqtisodiy, jinsiy va raqamli bosim ham insonning huquq va erkinliklarini cheklashi mumkin.

Shu sababli profilaktika tizimi zo'ravonlikning barcha shakllarini aniqlash va ularga nisbatan tegishli choralarni ko'rishga yo'naltirilishi lozim.

3.3. Jismoniy zo'ravonlik

Jismoniy zo‘ravonlik insonning sog‘lig‘i va jismoniy daxlsizligiga bevosita zarar yetkazuvchi xatti-harakatlarni o‘z ichiga oladi.

Bunday holatlarda jabrlanuvchining xavfsizligini ta’minlash birinchi navbatdagi vazifa hisoblanadi. Zarur hollarda tibbiy yordam, huquqiy maslahat va boshqa ijtimoiy xizmatlar ko‘rsatilishi lozim.

Jismoniy zo‘ravonlikning oldini olishda xavfli vaziyatlarni erta aniqlash, oiladagi keskin nizolarga vaqtida aralashish va profilaktika ishlarini olib borish katta ahamiyatga ega.

3.4. Ruhiy zo‘ravonlik

Ruhiy zo‘ravonlik ko‘pincha yashirin tarzda sodir bo‘ladi. Doimiy haqoratlash, qo‘rqitish, kamsitish, shaxsni jamiyatdan ajratish, uning qarorlarini nazorat qilish va muntazam ruhiy bosim o‘tkazish insonning psixologik holatiga salbiy ta’sir qilishi mumkin.

Bunday holatlarni aniqlash uchun huquqni muhofaza qiluvchi organlar bilan bir qatorda psixologlar va ijtimoiy xodimlarning ham faol ishtiroki zarur.

3.5. Iqtisodiy zo‘ravonlik

Iqtisodiy mustaqillik ayolning o‘z hayotiga oid qarorlarni mustaqil qabul qilishida muhim omil hisoblanadi.

Ayolning ishlashiga asossiz to‘sqinlik qilish, uning daromadidan foydalanishini cheklash, iqtisodiy qaramlikni kuchaytirish kabi holatlar uning boshqa huquqlarini amalga oshirish imkoniyatlarini ham kamaytirishi mumkin.

Shuning uchun ayollarni kasbga o‘qitish, ish bilan ta’minlash, tadbirkorlikka jalb qilish va moliyaviy savodxonligini oshirish zo‘ravonlikning oldini olishning muhim ijtimoiy vositalaridan biridir.

3.6. Jinsiy zo‘ravonlikning oldini olish

Jinsiy daxlsizlik insonning asosiy huquqlaridan biridir. Shaxsning roziligiga zid bo‘lgan jinsiy xatti-harakatlar uning huquqlari va qadr-qimmatiga jiddiy tajovuz hisoblanadi.

Bunday holatlarda jabrlanuvchiga nisbatan ayblovchi munosabatda bo‘lish mutlaqo noto‘g‘ri. Jabrlanuvchining xavfsizligi, sha’ni va qadr-qimmatini hurmat qilish, unga huquqiy va zarur tibbiy-psixologik yordam ko‘rsatish muhim.

3.7. Himoya orderining ahamiyati

Ayollarni tazyiq va zo‘ravonlikdan himoya qilishning muhim mexanizmlaridan biri himoya orderidir.

Himoya orderi zo‘ravonlik yoki tazyiq sodir etgan yoki sodir etish xavfi mavjud bo‘lgan shaxsning ayrim harakatlarini qonunchilikda belgilangan tartibda cheklash va jabrlanuvchining xavfsizligini ta’minlashga xizmat qiladi.

Mazkur mexanizmning samaradorligi, avvalo, murojaatni tezkor ko‘rib chiqish, xavfni to‘g‘ri baholash va belgilangan cheklovlarning bajarilishini nazorat qilishga bog‘liq.

3.8. Zo‘ravonlikning oldini olishda huquqiy savodxonlik

Ayollarning o‘z huquqlarini bilishi zo‘ravonlikka qarshi kurashishning eng muhim vositalaridan biridir.

Huquqiy savodxon ayol o‘ziga nisbatan noqonuniy xatti-harakat sodir etilayotganini anglaydi, tegishli organlarga murojaat qilish tartibini biladi va mavjud himoya vositalaridan foydalanishi mumkin.

Shu sababli ta’lim muassasalari, mahallalar va jamoat tashkilotlarida ayollar huquqlariga bag‘ishlangan huquqiy targ‘ibot ishlarini kuchaytirish zarur.

3.9. Ta’limning ahamiyati

Zo‘ravonlikning oldini olish bolalik va yoshlik davridan boshlanishi kerak. Yoshlar o‘rtasida inson qadr-qimmatini hurmat qilish, gender tenglik, sog‘lom munosabatlar va nizolarni tinch yo‘l bilan hal qilish madaniyatini shakllantirish muhim.

Ta’lim muassasalarida huquqiy fanlar doirasida gender tenglik va zo‘ravonlikning oldini olish masalalarini amaliy vaziyatlar asosida o‘rgatish samarali natija berishi mumkin.

3.10. Davlat organlarining roli

Ayollar huquqlarini himoya qilishda davlat organlarining faoliyati alohida ahamiyatga ega.

Huquqni muhofaza qiluvchi organlar zo‘ravonlik holatlariga qonuniy baho berish, jabrlanuvchining xavfsizligini ta’minlash va zarur huquqiy choralarni ko‘rishda muhim rol o‘ynaydi.

Mahalliy davlat organlari va ijtimoiy xizmatlar esa jabrlanuvchini ijtimoiy moslashtirish, vaqtinchalik boshpana, psixologik maslahat va boshqa yordamlar bilan ta’minlashda ishtirok etishi mumkin.

3.11. Fuqarolik jamiyati institutlari

Nodavlat notijorat tashkilotlari, huquqiy klinikalar, xotin-qizlar tashkilotlari va boshqa fuqarolik jamiyati institutlari ayollar huquqlarini himoya qilish tizimining muhim bo‘g‘ini hisoblanadi.

Ular huquqiy maslahat, psixologik yordam, huquqiy targ‘ibot, ijtimoiy moslashuv va kasbiy rivojlanish bo‘yicha turli dasturlarni amalga oshirishi mumkin.

3.12. Raqamli zo‘ravonlik

Raqamli texnologiyalar rivojlanishi bilan ayollarga nisbatan tazyiqning yangi shakllari paydo bo‘lmoqda.

Onlayn tahdidlar, kiberbullying, shaxsiy ma’lumotlarni ruxsatsiz tarqatish, soxta akkauntlar orqali obro‘sizlantirish, doimiy raqamli kuzatuv va boshqa xatti-harakatlar shaxsning huquq va erkinliklariga zarar yetkazishi mumkin.

Shu sababli ayollarning raqamli savodxonligini oshirish, shaxsiy ma’lumotlarni himoya qilish va kiberxavfsizlik qoidalariga rioya qilishni o‘rgatish zamonaviy profilaktikaning muhim yo‘nalishiga aylanishi kerak.

4. MUHOKAMA (DISCUSSION)

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, ayollarni tazyiq va zo‘ravonlikdan himoya qilishda faqat jazolash mexanizmlariga tayanish yetarli emas. Eng samarali yondashuv zo‘ravonlikning oldini olish, xavfni barvaqt aniqlash va jabrlanuvchini kompleks himoya qilishni birlashtirishi kerak.

Birinchi navbatda, ayollarning huquqiy savodxonligini oshirish zarur. Huquqiy bilimga ega bo‘lgan shaxs o‘z huquqlari buzilganini tezroq anglaydi va qonuniy himoya mexanizmlaridan foydalanish imkoniyatiga ega bo‘ladi.

Ikkinchi muhim masala — davlat organlari o‘rtasidagi hamkorlikni kuchaytirishdir. Zo‘ravonlik muammosi ko‘pincha huquqiy masala bilan birga psixologik, ijtimoiy va iqtisodiy muammolarni ham qamrab oladi. Shu sababli jabrlanuvchiga faqat huquqiy yordam emas, balki zarur hollarda psixologik va ijtimoiy yordam ham ko‘rsatilishi kerak.

Uchinchi yo‘nalish — ayollarning iqtisodiy mustaqilligini ta’minlash. Kasb-hunar o‘rganish, bandlik va tadbirkorlik imkoniyatlarini kengaytirish ayollarning iqtisodiy qaramligini kamaytirishga yordam beradi.

To‘rtinchi yo‘nalish — yoshlar bilan ishlashni kuchaytirish. Maktab, texnikum va oliy ta’lim muassasalarida gender tenglik, inson huquqlari, zo‘ravonlikning oldini olish va nizolarni zo‘ravonliksiz hal qilish bo‘yicha amaliy mashg‘ulotlarni ko‘paytirish zarur.

Beshinchi yo‘nalish — huquqni muhofaza qiluvchi organlar xodimlarining malakasini oshirish. Jabrlanuvchi bilan to‘g‘ri muloqot qilish, uning xavfsizlik darajasini baholash va takroriy zo‘ravonlik xavfini aniqlash bo‘yicha maxsus bilimlar samarali himoyaga xizmat qiladi.

Oltinchi yo‘nalish — raqamli xavfsizlikni ta’minlash. Ayollarni kiberzo‘ravonlikdan himoya qilish bo‘yicha huquqiy targ‘ibot va amaliy ko‘nikmalarni kengaytirish kerak.

Yettinchi yo‘nalish — zo‘ravonlikni “oilaviy masala” sifatida yashirishga qarshi huquqiy madaniyatni shakllantirishdir. Oila muhim ijtimoiy institut bo‘lsa-da, oiladagi munosabatlar insonning asosiy huquqlarini buzish uchun asos bo‘la olmaydi.

Sakkizinchi yo‘nalish — jabrlanuvchini ayblamaslik tamoyilini kuchaytirishdir. Zo‘ravonlikka duch kelgan ayolga nisbatan jamiyatdagi salbiy stereotiplar uning yordam so‘rashiga to‘sqinlik qilishi mumkin. Shu sababli jabrlanuvchining sha’ni va qadr-qimmatini hurmat qiluvchi yondashuvni shakllantirish zarur.

To‘qqizinchi yo‘nalish — mahalla va jamoatchilikning profilaktik faoliyatini kuchaytirish. Xavf mavjud bo‘lgan oilalarni o‘z vaqtida aniqlash, ular bilan psixologik, huquqiy va ijtimoiy ish olib borish zo‘ravonlikning takrorlanish xavfini kamaytirishi mumkin.

O‘ninchi yo‘nalish — zo‘ravonlikka qarshi kurashishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish. Elektron murojaatlar, raqamli maslahat xizmatlari, huquqiy axborot platformalari va xavfsiz aloqa kanallari jabrlanuvchilarning yordamga tezroq murojaat qilish imkoniyatlarini kengaytirishi mumkin.

XULOSA (CONCLUSION)

Jamiyatda ayollar huquqlarini himoya qilish va tazyiq hamda zo‘ravonlikning oldini olish inson huquqlarini ta’minlashning muhim yo‘nalishlaridan biridir. Ayollarning sha’ni, qadr-qimmati, hayoti, sog‘lig‘i, shaxsiy daxlsizligi va tengligini ta’minlash nafaqat ayollarning, balki butun jamiyatning manfaatlariga xizmat qiladi.

Tadqiqot davomida ayollar huquqlarini himoya qilishning asosiy huquqiy va ijtimoiy mexanizmlari tahlil qilindi. Konstitutsiyaviy kafolatlar, maxsus qonunchilik, himoya orderi, profilaktika tadbirlari, huquqiy maslahat va ijtimoiy xizmatlar ushbu tizimning muhim tarkibiy qismlari ekanligi aniqlandi.

Zo‘ravonlikka qarshi kurashishda faqat huquqbuzarlik sodir etilgandan keyin javob berish emas, balki uning oldini olish muhim hisoblanadi. Buning uchun oilalarda sog‘lom munosabatlarni shakllantirish, yoshlarning huquqiy savodxonligini oshirish, gender tenglik madaniyatini rivojlantirish va iqtisodiy imkoniyatlarni kengaytirish zarur.

Ayollarning iqtisodiy mustaqilligi ham zo‘ravonlikning oldini olishda muhim omillardan biridir. Ta’lim olish, kasb egallash, ish bilan ta’minlanish va tadbirkorlik faoliyatiga jalb qilinish ayollarning jamiyatdagi mustaqilligini oshiradi.

Raqamli texnologiyalar rivojlanayotgan sharoitda esa kiberzo‘ravonlikka qarshi kurashish ham alohida e’tibor talab qiladi. Shaxsiy ma’lumotlarni himoya qilish, onlayn tahdidlarga qarshi huquqiy mexanizmlarni rivojlantirish va raqamli savodxonlikni oshirish zamonaviy himoya tizimining muhim qismiga aylanishi kerak.

Umuman olganda, zo‘ravonliksiz jamiyatni shakllantirish davlat organlari, huquqni muhofaza qiluvchi organlar, ta’lim muassasalari, mahalla, fuqarolik jamiyati institutlari va oilaning hamkorligini talab qiladi. Ayollar huquqlarini himoya qilish borasidagi qonunchilikni amaliy mexanizmlar bilan mustahkamlash, mavjud xizmatlarning ochiqligi va samaradorligini oshirish hamda jamiyatda inson qadr-qimmatiga hurmat tamoyilini kuchaytirish ushbu yo‘nalishdagi eng muhim vazifalardan biridir.

Ayollarning huquqlari ishonchli himoya qilingan, tazyiq va zo‘ravonlikka nisbatan murosasiz huquqiy madaniyat shakllangan jamiyatgina barqaror, adolatli va demokratik taraqqiyot yo‘lidan izchil rivojlana oladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. Yangi tahrir. 2023-yil 30-aprel.
2. O‘zbekiston Respublikasining “Xotin-qizlarni tazyiq va zo‘ravonlikdan himoya qilish to‘g‘risida”gi Qonuni.
3. O‘zbekiston Respublikasining “Xotin-qizlar va erkaklar uchun teng huquq hamda imkoniyatlar kafolatlari to‘g‘risida”gi Qonuni.
4. O‘zbekiston Respublikasining Oila kodeksi.
5. O‘zbekiston Respublikasining Jinoyat kodeksi.
6. O‘zbekiston Respublikasining Ma’muriy javobgarlik to‘g‘risidagi kodeksi.
7. O‘zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksi.
8. O‘zbekiston Respublikasining “Yoshlarga oid davlat siyosati to‘g‘risida”gi Qonuni.
9. O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi — LexUZ.
10. United Nations. Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW).
11. United Nations. Declaration on the Elimination of Violence against Women.
12. United Nations. Sustainable Development Goal 5: Gender Equality.
13. UN Women. Ending Violence Against Women and Girls.
14. World Health Organization. Violence Against Women: Prevention and Response Materials.
15. International Labour Organization. Gender Equality and Women’s Rights at Work.
16. OHCHR. Women’s Human Rights and Gender Equality Materials.
17. UNFPA. Gender-Based Violence Prevention and Response Materials.
18. Council of Europe. Preventing and Combating Violence Against Women and Domestic Violence.